

Dato: 28. juli 2022

Tlf. dir.: 4175 0141

E-mail: thoc@balk.dk

Kontakt: Thomas Christensen

Sagsid: 01.05.00-G01-1-22

Notat om drift af kommunale søer i Ballerup Kommune

Bilag til møde i Klima- og Miljøudvalget den 9. august 2022

Søerne i Ballerup Kommune kan deles op efter deres funktion i regnvandsbassiner og natursøer. Regnvandsbassiner er søer, hvortil der ud over den naturlige tilførsel udledes overfladevand fra veje, tage, pladser mv. Natursøer har blot naturlig tilførsel af vand.

Regnvandsbassiner driftes langt overvejende af forsyningsselskabet Novafos A/S, og de har udarbejdet et særskilt notat (*Novafos regnvandsbassiner og naturkvalitet*, v. 7), som beskriver deres drift. Undtaget herfra er regnvandsbassiner, som udelukkende modtager vand fra kommunale veje. Disse betegnes som vejvandsbassiner, og her er Ballerup Kommune ansvarlig for driften.

Dette notat beskriver kun drift af de søer, som Ballerup Kommune er ansvarlige for: vejvandsbassiner og natursøer. Således indgår Novafos' regnvandsbassiner ikke.

I budget 2021 er der afsat 0,4 mio i 2021 og 0,2 mio kr i 2022 og fremover til oprensning af søer og vandhuller i by- og rekreative områder. Disse søer vil typisk være en del af enten forsyningsselskabet Novafos' regnvandshåndtering eller den kommunale vejvandshåndtering, og de vil prioriteret efter oprensningsbehov.

Vejvandsbassiner

Omfatter kommunalt ejede søer, som håndterer regnvand fra kommunale veje. Ballerup Kommune har ikke fyldestgørende data på, hvilke bassiner, der er vejvandsbassiner.

Drift og vedligehold af vejvandsbassiner sker ad hoc, når der registreres problemer, eller når administrationen af anden vej bliver opmærksomme på drifts – eller oprensningsbehov. Det er aktuelt sket i vejvandsbassinet på hjørnet af Smørumvej og Måløv Byvej samt Ågerup Gadekær

Natursøer

Omfatter søer, der ikke er en del af regnvandshåndteringen fra dels Novafos eller kommunal vejvands håndtering. Vandet i disse søer stammer fra grundvand og overfladeafstrømning.

Økonomi

Omkostningerne til drift og vedligehold varierer meget efter behovet og opgavens omfang, men omtrentlige udgifter til éngangstiltag ser nogenlunde således ud:

- Rydning af bredvegetation: 500 – 1000 kr pr meter bred.
- Oprensning og bortskaffelse af rørsump og bundslam 1200 kr/m³

Jo større en sø er, jo mindre er enhedsprisen, da anstilling af arbejdsplads er den samme som for mindre søer. Dertil kommer evt. yderligere udgifter til køreplader, rensning af det tømte vand inden det ledes til kloak, retablering af beplantning eller hegn efterfølgende mv.

Eksempel på oprensning

Tænkt eksempel:

Mindre sø med areal på 300 m² og en gennemsnitsdybde på 1 meter. 80 % fyldt med rørsump og bundslam og bredden tæt bevokset med pilekrat. Opgave: Rydning af bredvegetation på halvdelen af bredden og oprensning af rørsump og bundslam i hele søens udbredelse.

Udgift:

Rydning af bredvegetation: 0,5 x 1000 kr x 61 m =	30.500 kr
Oprensning, rør og bundslam: 0,8 x 1200 kr x 300 m ³ =	288.000 kr
I alt	318.500 kr

To konkrete eksempler:

Vejvandsbassinnet Ågerup Gadekær i vinteren 2021-2022. Bassinet er med stejle bredder og dybden er lille. Arealet er ca. 550 m². Opgave: Oprensning bundslam og rørsump. Udgifter til oprensning af Ågerup Gadekær: 311.000 kr.

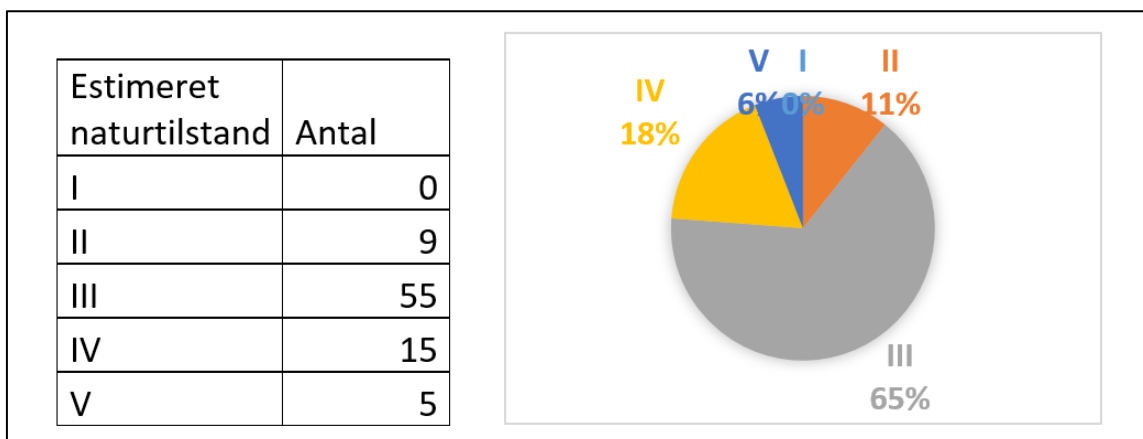
Dammen i Damgårdsparken, vinteren 2020 – 2021. Kantsat bred, dybde 1–2 meter og areal på ca. 1500 m². Opgave: Oprensning bundslam, terrænændringer (ny bredzone). Udgifter til oprensning mv. af Dammen: 640.000 kr. (Opgravning af og bortskaffelse bundslam 450.000, terrænarbejder 100.000, køreplader 50.000, bortpumpning og rensning af vand 30.000, anstilling 30.000).

Naturkvalitet

Ballerup Kommune er i gang med en kortlægning af al natur i kommunen – både beskyttet natur og den natur, der kan udvikle sig til beskyttet natur (potentiell natur).

Som en del af kortlægningen blev der i 2021 registreret natur i 84 søer, og der er her ikke skelnet mellem natursøer og regnvandsbassiner.

I kortlægningen af søerne indgår en vurdering af søernes naturtilstand på en skala fra I til V (I = top og V = bund). Som det ses af figur 1, så har langt de fleste søer en middel tilstand. Søerne i Ballerup Kommune er for flertallets vedkommende næringsrige, så det er overvejende sandsynligt, at en reduktion af næringsstoffer generelt vil fremme naturtilstanden. Naturtilstanden fordeler sig således:

Figur 1. Illustration af naturtilstand i 2021-kortlagte søer. Flertallet er middel til dårlig tilstand. Data fra Naturkvalitetskortlægningen.

Der mangler ledningsdata for udledninger til Ballerup Kommunes vejvands-søer og for private udledninger til private søer. Derfor kan der ikke skelnes mellem vejvands-søer og natursøer i naturkvalitetskortlægningen. Begge sø-typer figurerer derfor som natursøer, selvom de reelt er regnvands-søer. Af samme grund er det ikke muligt at vurdere, om årsagen til naturkvaliteten i en given natursø er et resultat af udledninger, eller det bare er søens naturlige tilstand.

På den baggrund er det heller ikke muligt at konkludere, om forskel på naturkvaliteten i natursøer og regnvandsbassiner skyldes udledninger af overfladevand.

Lovgivning

Alle søer over 100 m² er beskyttede jf. naturbeskyttelseslovens § 3, hvis der er udviklet et naturligt dyre- og planteliv. Det betyder, at der ikke må ske tilstandsændringer i det beskyttede område uden dispensation fra kommunen. Modsat øvrige beskyttede naturtyper, så er der i loven ikke plejepligt på beskyttede søer og vandløb (naturbeskyttelsesloven, § 52).

Lovteknisk, så betegnes vandløb og regnvandsbassiner som spildevandstekniske anlæg, når de indgår i regnvandshåndteringen. En tilladelse til at tilslutte vand til et sådant anlæg kaldes en tilslutningstilladelse. Vandløb og søer, der ikke indgår i regnvandshåndteringen, kaldes recipienter, og en tilladelse til at udlede vand til en recipient kaldes en udledningstilladelse. Begge tilladelser har hjemmel i Miljøbeskyttelsesloven.

Ballerup Kommune kan ikke påbyde forsyningsselskabet at oprense regnvandsbassiner. Det kan kun Miljøstyrelsen, og kun hvis bassinerne ikke lever op til renskravene ved udløb til recipienten. Dvs. at hvis en række søer er kædet sammen som regnvandsbassiner, så kan der ikke stilles krav om oprensning af et opstrøms bassin, selvom det er fyldt med rørsump eller bundslam, hvis renskravet er opfyldt i den ende af kæden, hvor vandet løber ud i recipienten.

Ballerup Kommune kan således heller ikke påbyde forsyningsselskabet at etablere for-bassiner eller andre rensforanstaltninger for at forbedre naturtilstanden i regnvandsbassiner.

Omklassificering af regnvandsbassiner (spildevandstekniske anlæg) til natursøer (recipient) vil kræve en ændring i Spildevandsplanen, og en anvisning af hvor forsyningsselskabet skal gøre af regnvandet.